

Horten kommune

Vår ref. 11/36326
11/3552 - 2 / FA-L79

Saksbehandler:
Tor Henning Sundeng

NOU 2011:15 Rom for alle, en sosial boligpolitikk for fremtiden - høring

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Hovedutvalg for helse, omsorg og sosial	21.11.2011	024/11
Kommunestyret	12.12.2011	129/11

Vedlegg:

Dok.dato	Dok.ID	Tittel
08.11.2011	248450	NOU 2011:15 - Rom for alle - vedlegg

Administrasjonens forslag

1. Horten kommune slutter seg til forslagene i NOU 2011:15, med følgende kommentarer:

Kapitel 3:

- Utredningen pålegger kommunene å sette inn tiltak der barns oppvekstmiljø må forbedres. Dette oppfattes som et viktig og riktig tiltak, men krever at nødvendige resurser som stilles til disposisjon.

Kapitel 9:

- Det forventes at kommunene skal følge opp forslagene til tiltak. Til dette må kommunene tilføres tilstrekkelige midler til etablering av boliger og videreformidlingsmidler til etablering av vanskeligstilte i eide boliger.

Kapitel 10:

- Oppfølgingsarbeidet, det boligsosiale arbeid er viktig. Kommunene må ha tilstrekkelige midler til å utføre dette arbeidet og staten må legge til rette for at de boligpolitiske målene kan nås.

Kapitel 12:

- Hjelp til å skaffe egen bolig oppfattes av kommunen som en forpliktelse overfor husholdninger som ikke klarer dette selv. Vi oppfatter 3 måneders regelen på dette området som hensiktsmessig, da dette vil føre til større likhet for innbyggere i ulike kommuner, og styrker kommunens ansvar for å ta vare på de vanskeligstilte.

21.11.2011 Hovedutvalg for helse, omsorg og sosial

Hovedutvalgets innstilling til kommunestyret:

Horten kommune slutter seg til forslagene i NOU 2011:15, med følgende kommentarer:

Kapitel 3:

- Utredningen pålegger kommunene å sette inn tiltak der barns oppvekstmiljø må forbedres. Dette oppfattes som et viktig og riktig tiltak, men krever at nødvendige resurser som stilles til disposisjon.

Kapitel 6:

- «Utredningen peker på at bostøtten er et virkemiddel i arbeidet med å forebygge og bekjempe fattigdom. Videre vises det til at dagens regler for beregning av bostøtte i for liten grad tar høyde for store barnefamiliers behov for større og dyrere boliger. Utvalget foreslår derfor å styrke bostøtten slik at flere barnefamilier med lave inntekter kan få hjelp til å betjene bostøttene sine. Horten kommune ser dette som et meget positivt tiltak, og også et tiltak som må ses i sammenheng med kapittel 3 og fokuset på barns oppvekstmiljø.
- Horten kommune mener også det er viktig at økt bostøtte ikke fører til økning i den kommunale husleien i en slik grad at fordelene med den økte bostøtten faller bort.»

Kapitel 7:

- «Utvalget viser til viktigheten av å eie egen bolig, og at det å eie må gjøres mulig for flere. Horten kommune ser utvalgets forslag om at startlånet i større grad gis som fastrentelån og at løpetiden utvides til 50 år, som gode tiltak for å oppnå dette.»

Kapitel 9:

- Det forventes at kommunene skal følge opp forslagene til tiltak. Til dette må kommunene tilføres tilstrekkelige midler til etablering av boliger og videreformidlingsmidler til etablering av vanskeligstilte i eide boliger.
- «Utvalget påpeker at kommunal bolig i utgangspunktet skal være et midlertidig botilbud, og at kommunene derfor bør benytte seg av tidsbestemte kontrakter i de fleste tilfeller. Horten kommune vil påpeke at det er viktig at tidsbestemte husleiekontrakter ikke benyttes som middel for å flytte beboere mot sin vilje. Beboere i kommunale utleieboliger må ha en sikkerhet for varige boforhold dersom det er deres ønske.»

Kapitel 10:

- Oppfølgingsarbeidet, det boligsosiale arbeid er viktig. Kommunene må ha tilstrekkelige midler til å utføre dette arbeidet og staten må legge til rette for at de boligpolitiske målene kan nås.
- «Horten kommune vil påpeke viktigheten av å ha fleksible boalternativ for den marginale gruppen av bostedsløse, som i perioder ikke ønsker/evner å benytte seg av mer permanente botilbud.»

Kapitel 12:

- Hjelp til å skaffe egen bolig oppfattes av kommunen som en forpliktelse overfor husholdninger som ikke klarer dette selv. Vi oppfatter 3 måneders regelen på dette området som hensiktsmessig, da dette vil føre til større likhet for innbyggere i ulike kommuner, og styrker kommunens ansvar for å ta vare på de vanskeligstilte.

Tillegg:

- «Horten kommune mener utvalget i større grad burde tydeliggjort prinsippet om at tjenester i form av kommunal bistand ikke skal knyttes til boligen, men til den enkelte beboer basert på beboerens individuelle behov for bistand.»

Møtebehandling:

Fellesforslag fremmet av AP og V til høringsuttalelse i K-SAK 129/11 NOU 2011:15 Rom for alle:

Som rådmannens forslag med følgende tillegg:

Kapitel 6

«Utredningen peker på at bostøtten er et virkemiddel i arbeidet med å forebygge og bekjempe fattigdom. Videre vises det til at dagens regler for beregning av bostøtte i for liten grad tar høyde for store barnefamiliers behov for større og dyrere boliger. Utvalget foreslår derfor å styrke bostøtten slik at flere barnefamilier med lave inntekter kan få hjelp til å betjene bostøttene sine. Horten kommune ser dette som et meget positivt tiltak, og også et tiltak som må ses i sammenheng med kapitel 3 og fokuset på barns oppvekstmiljø.»

Horten kommune mener også det er viktig at økt bostøtte ikke fører til økning i den kommunale husleien i en slik grad at fordelene med den økte bostøtten faller bort.»

Kapitel 7

«Utvalget viser til viktigheten av å eie egen bolig, og at det å eie må gjøres mulig for flere. Horten kommune ser utvalgets forslag om at startlånet i større grad gis som fastrentelån og at løpetiden utvides til 50 år, som gode tiltak for å oppnå dette.»

Kapitel 9

Følgende foreslås tatt inn som et nytt avsnitt til administrasjonens innstilling til kapitel 9: «Utvalget påpeker at kommunal bolig i utgangspunktet skal være et midlertidig botilbud, og at kommunene derfor bør benytte seg av tidsbestemte kontrakter i de fleste tilfeller. Horten kommune vil påpeke at det er viktig at tidsbestemte husleiekontrakter ikke benyttes som middel for å flytte beboere mot sin vilje. Beboere i kommunale utleieboliger må ha en sikkerhet for varige boforhold dersom det er deres ønske.»

Kapitel 10

Følgende foreslås tatt inn som et nytt avsnitt til administrasjonens innstilling til kapitel 10: «Horten kommune vil påpeke viktigheten av å ha fleksible boalternativ for den marginale gruppen av bostedsløse, som i perioder ikke ønsker/evner å benytte seg av mer permanente botilbud.»

Tillegg

«Horten kommune mener utvalget i større grad burde tydeliggjort prinsippet om at tjenester i form av kommunal bistand ikke skal knyttes til boligen, men til den enkelte beboer basert på beboerens individuelle behov for bistand.»

Votering:

Administrasjonens forslag enstemmig vedtatt.

Fellesforslaget enstemmig vedtatt.

SAKSOPPLYSNINGER

Bakgrunn

Følgende er hentet fra høringsbrevet:

Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) sender med dette på høring NOU 2011:15 Rom for alle – en sosial boligpolitikk for fremtiden. Utvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 21. mai 2010 og overleverte sin innstilling til KRD 18. august 2011.

Utvalget har drøftet og foreslått endringer for den framtidige boligpolitikken. Det foreslås blant annet at flere vanskeligstilte på boligmarkedet bør få mulighet til å eie bolig. Det foreslås også en lovfesting av det kommunale ansvaret for å skaffe boliger til vanskeligstilte og at kommunens ansvar for å gi bistand til å få bolig må tydeliggjøres. Innstillingen er vedlagt i ett eksemplar og er også å finne på KRDs nettsider:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/krd/dok/nouer/2011/nou-2011-15.html?id=650426>

KRD ber om høringsinstansenes syn på NOUens analyser, vurderinger og forslag innen 25. november 2011. Vi ber om at det i merknadene vises til kapittel og avsnitt.

Høringsmerknader sendes elektronisk til postmottak@krd.dep.no. Spørsmål kan rettes til Mariann Jodis Blomli, tlf. 22 24 72 51 eller e-post mariann.blomli@krd.dep.no.

Lenke til NOU 3011:15:

<http://www.regjeringen.no/pages/16756780/PDFS/NOU201120110015000DDDPDFS.pdf>

Administrasjonens sammendrag av de viktigste kapitlene:

Hovedkonklusjoner:

- Alle har behov for et sted å bo, og derfor må bolig være en sentral del av velferdspolitikken.
- Et boligsosialt løft i kommunene
- Boligeie for flere vanskeligstilte
- Et mer velfungerende leiemarked
- Husbankens rolle som boligsosial støttespiller for kommunene må forsterkes og videreutvikles.

Hvem er vanskeligstilte på boligmarkedet?

En person er definert som bostedsløs når han eller hun mangler eid eller leid bolig og er i en av følgende situasjoner:

- mangler tak over hodet kommende natt,
- er henvist til akutt eller midlertidig overnatting,
- er under kriminalomsorgen og skal løslates innen to måneder,
- er i institusjon og skal skrives ut inne to måneder,

- bor midlertidig hos venner, kjente eller slektninger,.

Et kommunalt ansvar?

Kommunene er tillagt hovedansvaret for å sikre de som er vanskeligstilte på boligmarkedet. Dette hovedansvaret er ikke pålagt kommunene som en lovbestemt plikt. I all hovedsak er ansvaret – i følge utredningen - formulert i offentlig dokumenter, og kommunene er oppfordret til å ta dette ansvaret ved økonomiske virkemidler, samarbeid og kommunikasjon. Deltjenester innenfor den enkelte kommune er imidlertid gitt et ansvar for boliger til vanskeligstilte som presiserer at **det boligpolitiske ansvaret tydeliggjøres**.

Et boligsosialt løft i kommunene:

- Kommunene er i dag iverksettere og gjennomførere av den sosiale boligpolitikken. Et boligsosialt løft er i følge utredningen mulig dersom det blir lagt til rette for at kommunene kan løse oppgavene de er pålagt.
- Kommunene bør sette mål for det boligsosiale arbeidet og integrere det i øvrig planverk, og den kommunale utleiesektoren bør i størst mulig grad være et tilbud for en kort periode. Samtidig må boligkvalitet og bomiljø bli bedre, og midler til vedlikehold sikres.
- En betydelig satsing på boliger for personer med rusavhengighet, psykiske lidelser og dobbeltdiagnoser, sammen med bedre oppfølgingstjenester, skal gi kommunene bedre muligheter til å løse de største boligsosiale utfordringene.

Boligeie for flere vanskeligstilte

- Gjennom en mer fleksibel bruk av startlån, boligtilskudd og tapsfond, vil det være økonomiske og sosiale gevinster å hente for den enkelte, for det offentlige og for samfunnet som helhet.
- Bostøtten er en målrettet og effektiv ordning for husstander med lave inntekter og høye bostøttegifter. Utvalget mener bostøtte bør styrkes, i første omgang for vanskeligstilte barnefamilier.

Et mer velfungerende leiemarked

- Det er stort press i leiemarkedet. Studenter konkurrerer ofte ut svakere grupper. Derfor foreslås det økt tilskudd til etablering av studentboliger.

Bolig og velferd

- Det er et premiss i boligpolitikken at alle skal ha mulighet for et varig og funksjonelt botilbud, uavhengig av livsførsel og mulighetene til å mestre et selvstendig liv. Derfor må det ligge til grunn for politikktutformingene at *alle kan bo*.
- Hjemmet, og rammen rundt, er helt avgjørende for barns oppvekstvilkår. Dårlige boforhold kan særlig for barn være starten på en marginaliseringsprosess. Kommunen må ha som mål å legge til rette for sosial inkludering og sikre gode levekår for barn og unge. Både stat og kommunene må ta ansvar og yte innsats i dette arbeidet.
- Det å skaffe bolig er først og fremst et personlig ansvar. I tillegg til å være et hjem er boligen også et formues- og investeringsobjekt.

:

Samfunnsøkonomiske effekter av boligsosialt arbeid:

- Mangel på bolig eller dårlige boforhold har konsekvenser for fysisk og psykisk helse.
- Tilrettelegging for gode boforhold vil ofte være avgjørende for mulighet til aktiv samfunnsdeltakelse.

Tiltak for at flere kan eie:

- Det er et stort rom for økt og bedre bruk av startlån. Boligeie vil ofte kunne bedre boforholdene og redusere bostøtten, uten at det legges større beslag på offentlige budsjetter.
- Kombinasjonen av utvidet løpetid på startlån til 50 år og dagens 20 års fastrente 4,5% tilsvarer omtrent 30 % boligtilskudd.

Styrking av den kommunale utleiesektor:

Flere egnede kommunale boliger:

- Forslag om å øke antallet egnede boliger for personer med rusavhengighet, psykiske lidelser og dobbeltdiagnoser med 2500 boliger. (Over 500 boliger i året over 5 år). En slik satsing kan bare lykkes hvis det følges opp med en tilstrekkelig tjenestetilbud. Kombinasjonen av et egnet bo- og tjenestetilbud kan være avgjørende for en bedret livssituasjon for den enkelte.
- Egnede botilbud med oppfølging kan gi besparelser for det offentlige i form av blant annet færre gjeninnleggelses til behandling og redusert bruk av døgnovernatting. Et slikt botilbud vil være viktig for at kommunene kan følge opp føringene fra Samhandlingsreformen, blant annet med økt fokus på forebygging.

Tiltak for å redusere vedlikeholdsetterslepet i den kommunale utleiesektor:

- Utvalget foreslår en tidsbegrenset støtteordning, og det foreslås en nærmere utredning om hvordan ordningen skal utformes og kostnadene mellom stat og kommunene fordeles.

Flere studentboliger:

Utvalget ønsker en satsing på 500 flere studentboliger pr år. Dette vil blant annet føre til å **redusere presset i leiemarkedet**. Dette vil **lette tilgangen til det private leiemarkedet**, for vanskeligstilte og vil kunne gi et redusert behov for kommunale boliger.

Lovfesting av det kommunale ansvaret for å skaffe boliger til vanskeligstilte:

- Utvalget foreslår at kommunens ansvar for å skaffe boliger til vanskeligstilte i større grad forankres i lov. Sosialtjenesteloven § 3.7 foreslås endret til: "Kommunen skal gi nødvendig hjelp til å skaffe bolig til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, herunder boliger med særlig tilpasning og med hjelpe- og vernetiltak for den som trenger det på grunn av alder, funksjonshemming eller av andre årsaker".

Lov om sosiale tjenester i NAV § 27, foreslås endret til: "Kommunen er forpliktet til å finne midlertidig botilbud for dem som ikke selv er i stand til dette. Slikt midlertidig botilbud skal ikke gis for lenger enn totalt tre måneder. Den som etter tre måneder er uten et forsvarlig botilbud og ikke selv er i stand til å skaffe seg dette, har krav på nødvendig hjelp fra kommunen til å skaffe seg et egnet varig botilbud"

- I utgangspunktet bør det forutsettes at rammeoverføringene til kommunene øker, slik at kommunene får mulighet til å gjennomføre oppgavene lovforslaget innebærer. Det bør utredes nærmere hva lovforslaget vil innebære av økonomiske og administrative kostnader for kommunene.

Styrking av boligsosialt kompetansetilskudd og oppfølgingstilskudd:

- For bedre å utnytte det effektivitetspotensialet som ligger i kommunens boligsosiale arbeid, samtidig som det tas høyde for det brede spekter av forskjeller i kommunenes utfordringer og forutsetninger.

Styrking av bostøtten:

- En styrket bostøtte vil redusere kommunens utgifter til sosialhjelp og behovet for kommunale bostøtteordninger.
- Utvalget mener også at regelverket bør endres slik at barn som har delt fast bosted, kan tas hensyn til ved bostøtteberegningen for begge foreldrene.
- Utvalget mener at forskjellsbehandlingen mellom kommunale og privateide boliger når det gjelder dekningsprosent, bør opphøre.

Lover og forskrifter

Vurderinger

Økonomiske konsekvenser

Utvalget foreslår at kommunenes ansvar for å skaffe boliger til vanskeligstilte i større grad forankres i lov. Ansvaret må ses i sammenheng med tjenestebehovet som er nødvendig for at enkelte vanskeligstilte skal kunne mestre bo forholdet.

Utvalget foreslår også å styrke bostøtten for barnefamilier. Dette vil kunne gi en økonomisk gevinst i forhold til utbetaling av økonomisk sosialhjelp.

Konklusjon/anbefaling

Horten kommune slutter seg til forslagene i NOU 2011:15, med følgende kommentarer:

Kapitel 3:

- Utredningen pålegger kommunene å sette inn tiltak der barns oppvekstmiljø må forbedres. Dette oppfattes som et viktig og riktig tiltak, men krever at nødvendige resurser som stilles til disposisjon.

Kapitel 9:

- Det forventes at kommunene skal følge opp forslagene til tiltak. Til dette må kommunene tilføres tilstrekkelige midler til etablering av boliger og videreformidlingsmidler til etablering av vanskeligstilte i eide boliger.

Kapitel 10:

- Oppfølgingsarbeidet, det boligsosiale arbeid er viktig. Kommunene må ha tilstrekkelige midler til å utføre dette arbeidet og staten må legge til rette for at de boligpolitiske målene kan nås.

Kapitel 12:

- Hjelp til å skaffe egen bolig oppfattes av kommunen som en forpliktelse overfor husholdninger som ikke klarer dette selv. Vi oppfatter 3 måneders regelen på dette området som hensiktsmessig, da dette vil føre til større likhet for innbyggere i ulike kommuner, og styrker kommunens ansvar for å ta vare på de vanskeligstilte.